

перобки сміття є Швейцарія, де все сортується і переробляється. Система сортування сміття доведена до крайності, здаються окремо: папір, картон, батарейки, скло, ПЕТ-пляшки, електричні прилади, консервні та алюмінієві банки, лампи денного світла, трупи тварин (закопувати заборонено), машинне мастило окремо від рослинного, харчові відходи, рослини, зола, тирса, листя з газону, гілки, прострочені ліки тощо. Штраф за порушення правил становить 10000 франків.

Окрім впровадження сучасних технологій поводження з відходами, в Україні необхідно створити цілу індустрію «захисту від промисловості та побутових відходів»: це галузь, яка вироблятиме очисне обладнання, фільтри, вимірювачі забруднень, уловлювачі шкідливих речовин, що може бути застосовано не тільки великими, а й середніми та малими фірмами.

Незважаючи на показники прибутковості в цивілізованих країнах, сміттєпереробний бізнес в Україні майже не розвивається. Національну програму «Чисте місто» відкладено на невизначений термін. Проблемі утилізації відходів треба приділяти значно більше уваги на державному рівні, а також на рівнях регіонів, кожного підприємства і навіть окремого домогосподарства. Стан довкілля і діяльність сміттєпереробних підприємств мають бути гласними, доступними для контролю громадськими організаціями та широкими верствами населення. Серед населення слід поширювати знання щодо цивілізованого поводження з відходами, запровадження роздільного збирання відходів. Вирішення екологічних проблем, зокрема, утилізація відходів має велике соціальне значення і, в значній мірі, може об'єднати суспільство навколо забезпечення сталого економічного розвитку.

Вельможная Ю. Л.
ХНАДУ

ВЛИЯНИЕ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ КОРПОРАЦИЙ НА ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ

Формирование глобальной системы производства и глобальных коммуникационных сетей приводит к динамическому перемещению ресурсов во всем мире: капитала, технологии и человеческих ресурсов, расширяя возможности стран. Рост значимости транснациональных корпораций (ТНК) объясняется ослаблением межгосударственных границ и расширением сотрудничества и взаимодействия разных международных

организаций. Ежегодно на международные рынки выходят новые ТНК, распространяя свое влияние на страны, включая Украину. На начало 2013 г. в Украине присутствует более 30 международных корпораций. Наиболее влиятельные среди них: Shell, Nestlé, Alcatel, Kraft Foods (Mondelez International), British American Tobacco, Coca-Cola, British Petroleum, Danone, Hewlett-Packard, McDonalds Corporation, Huawei, Metro, Cash&Carry, Samsung, Siemens, PepsiCo, Procter&Gamble, SUN Inbev, Toyota, Unilever. Значительное распространение в экономике Украины получили мощные производственные FMCG-компании, которые производят товары ежедневного спроса (продукты питания, напитки, косметику, бытовую химию и т.д.), значительно влияя на ассортимент этих товаров в Украине. Кроме того, они содействуют расширению и модернизации промышленного потенциала страны, создают новые рабочие места.

Следует отметить, что позиции украинских производителей были наиболее слабыми в этих сегментах рынка. В период накопления и перераспределения капитала, иностранные ТНК заняли лидирующие позиции в Украине в производстве табака, нефтепереработке, в части рынка безалкогольных напитков, пива, рекламы, в ИТ, в международной сети телекоммуникаций и т.д.

Основным средством влияния ТНК на экономику страны является прямые иностранные инвестиции (ПИИ). Именно за счет крупных ТНК осуществляется основной приток ПИИ в экономику Украины, поскольку они имеют больше возможностей для защиты своих интересов в условиях непрогнозируемой государственной политики. К 2013 г. в экономику Украины иностранные инвесторы вложили 54 млрд. долл. ПИИ, что в расчете на душу населения составляет 1199 долл. США. Анализ структуры ПИИ по видам экономической деятельности показал, что существующие тенденции не отвечают потребностям модернизации украинской экономики и характеризуются неравномерным распределением: иностранные инвесторы вкладывают капитал главным образом в финансово-посреднические сферы с быстрым оборотом вложенных средств и с высокой прибылью.

Отсутствие интереса иностранных инвесторов в инновационном развитии предприятий не позволяет изменить существующую отраслевую структуру промышленности. Интересы ТНК в обрабатывающей промышленности проявляются в пищевой промышленности. В украинской пищевой промышленности доминируют швейцарская компания

Nestle, американские компании Coca-Cola и McDonalds Corporation, бельгийская ABInBev, Kraft foods и оффшорные агропромышленные корпорации (Кипр, Белиз, Британские Виргинские острова), англо-голландская Unilever.

В связи с этим можно утверждать, что для национальной экономики Украины, которая испытывает острую потребность в финансировании развития, привлечении инвестиционных ресурсов, создании высокотехнологичного производства, стимулировании научно-технического прогресса процессы транснационализации имеют огромное значение; транснациональные корпорации являются главными субъектами международных экономических процессов в условиях глобализации.

Божидай І. І.
ХНУБА

МІСЦЕ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується рядом ознак, що свідчать про формування нової моделі економічного росту, а саме: глобалізація бізнесу, динамічний розвиток конкуренції, поява нових прийомів та методів організації виробництва, скорочення життєвих циклів товарів. В наслідок даних умов успішною діяльністю може бути лише у тих підприємств, що можуть правильно обрати та розробити свою стратегію, яка дозволяє сконцентруватися на пріоритетних напрямках господарської діяльності, використовувати гнучкі форми організації та управління виробництвом, ефективно використовувати наявні ресурси та свої досягнення. У зв'язку з цим питання, пов'язані з прийняттям стратегічних управлінських рішень, постають особливо актуально. А в даному розрізі акцент слід зробити на конкурентних стратегіях, як таких, що забезпечують конкурентні переваги та визначають конкурентоспроможність підприємства.

Автором визначені поняття «конкурентна стратегія» та місце конкурентної стратегії в системі стратегічного управління.

Аналіз фахової наукової літератури дозволив автору сформулювати основні принципи формування поняття «конкурентна стратегія», що в свою чергу дає змогу навести власне тлумачення. Конкурентна стратегія – це динамічний довгостроковий цілеспрямований комплекс взаємо-